

Kaj bo sledilo na Koroškem?

Koroški »Naš tednik« piše pod naslovom »Zgodovinsko napako je napravil kancler Kreisky sam!«, potem ko omenja njegovo »pojasnjevalno« potovanje po Koroškem in njegov govor v središču najbolj zagrizene protislovenske gonje, v Velikovcu: »Že okoliščine, katere je izbrala socialistična stranka, niso dale nič dobrega slutiti. Kreisky je govoril, da Slovenci in njihovi voditelji z bojkotom napravijo »zgodovinsko napako«. Nam koroškim Slovincem pa se zdi, da je »zgodovinsko napako« napravil kancler Kreisky, ko je dopustil spravo, da ga je v Celovcu podivjana ulica zmerjala z »judovsko svinjo«, potem pa klečnil pred istimi krogi prav po suženjsko na kolena. Prav njemu, kanclerju Kreiskemu, se imamo koroški Slovenci zahvaliti za današnje proti slovensko vzdušje na Koroškem. Namesto da bi kancler popravil svojo zgodovinsko napako, s svojevrstno trdovratnostjo nadaljuje pot v slepo ulico. Grešnega kozla za polomijo, ki bo nastala po štetju, bo Kreisky prav tako trdovratno iskal v manjšini.« List koroških (Dalje na 7. strani)

Vlada pred hudo preizkušnjo

V središču pozornosti italijanske javnosti je te dni še vedno varčevalna politika, za katero se je odločila Andreottijeva vlada in o kateri zdaj poteka razprava v parlamentu. Ministrski svet je odobril vrsto ukrepov, ki naj omogočijo učinkovit boj proti inflaciji in preusmeritev industrijske dejavnosti ter s tem preprečijo tudi povečanje brezposelnosti. Od ukrepov, ki jih je že odobrila vlada, omenjamo podražitev bencina ter delno, oziroma popolno blokiranje premične lestvice za tiste, ki imajo od svojega odvisnega dela več kot šest milijonov, oziroma več kot osem milijonov čistih letnih dohodkov. S tem zadnjim ukrepom je prizadetih približno dva milijona delavcev in nameščencev.

Ministri za finančne zadeve pa že pripravljajo vrsto novih ukrepov, ki sodijo v sklop vladne varčevalne politike in ki jih bo ministrski svet odobril v kratkem. Gre predvsem za primerne ukrepe proti davčnim utajam, ki se tičejo prostih poklicev, industrijcev, obrtnikov in trgovcev, se pravi tistih davkoplačevalcev, ki jim je bilo doslej težko ugotoviti pravo višino letnih do-

hodkov in zaradi tega tudi težko odmeriti pravično mero davkov.

Vlada se je torej lotila zelo kočljivega vprašanja, ki v Italiji z razliko od drugih modernih in razvitih držav nikakor ni urejeno, saj imamo vtis, da v tem pogledu nekaj ni v redu v sami miselnosti italijanskega naroda. Če je država prevzela nase najrazličnejša socialna bremena, je jasno, da mora celotna narodna skupnost prispevati h kritju teh bremen, se pravi, da mora plačevati primerne davke. Takšna miselnost pa se v Italiji očitno še ni zakoreninila, kar med drugim kažejo reakcije na zadnje vladne ukrepe.

Res je sicer, da tudi dosedanji vladajoči razred ni veliko ali skoraj ničesar naredil na tem gotovo zelo kočljivem področju in je mirno trpel, kako so nekateri naravnost nesramno izkoriščali moč in vpliv, ki ju je jima dajal »denar«, da so lahko nekaznovano utajevali svoje dohodke in s tem plačevali naravnost smešne davke. Odtod tudi delno izvira nezaupanje v širokih ljudskih slojih do napovedane vladne varčevalne politike, saj mnogi mislijo, da bodo tudi tokrat ogoljufani, da bodo tudi tokrat njihove osebne žrtve zamenjane.

Vlada predsednika Andreottija je torej postavljena pred hudo preizkušnjo ne samo v parlamentu, kjer nima večine in je dejansko odvisna od blagohotnega vzdržanja socialistov in zlasti komunistov, temveč tudi v očeh širokih delavskih množic, ki jih težko obvladujejo same sindikalne organizacije, kot potrjuje najnovejši razvoj dogodkov.

V poslanski zbornici je v teku razprava o varčevalni politiki, ki jo predlaga vlada. Potek in izid razprave bosta politično zelo zanimiva, saj bosta pokazala, kakšna je trenutno stopnja odnosov med sedanjo enobarno demokristjansko vlado in strankama, kot so komunisti in socialisti.

—o—

Usmrtitve na Kitajskem?

Po najnovejših vesteh so usmrtili na Kitajskem že na desetine udeležencev zarote, ki jo je snoval krog okrog Mao Tse Tungove vdove Čang Čing. Baje tudi to. Po mnenju zahodnih diplomatskih in političnih krogov, ki bolje poznajo kitajske razmere, je hotel ta krog prevzeti oblast in dati kitajski politiki smer proč od Zahoda. Menijo tudi, da pomeni nastop proti skupini Čang Čing začetek konca maoizma oziroma začetek demaoizacije kitajske politike ter rušenje Maovega kulta.

Zakaj je SSK glasovala za zakon

Deželni svet Furlanije - Julijske krajine je 12. oktobra odobril zakonski osnutek, ki govori o posegih za razvoj knjižnic in muzejev ter o zaščiti zgodovinskih, ambientalnih ter umetnostnih nepremičnin. Razprava o tem zakonskem osnutku, ki ga je izdelal deželni odbor, je trajala kar pet dni: o njem je govorilo več svetovalcev ter bilo predloženih kar 100 amandmajev. Vse to delo je zakonski osnutek bistveno izboljšalo, saj je bilo sprejetih več važnih zakonskih popravkov, med njimi tudi precej amandmajev, ki jih je preko svojega svetovalca vložila Slovenska skupnost. Ob koncu so v prid zakona glasovali predstavniki večine ter SSK, medtem ko so PCI, PSI in MSI glasovale proti.

Stališče SSK — govor svetovalca Štoka

V splošno razpravo o zakonskem osnutku se je javilo več svetovalcev, med njimi naj omenimo daljši poseg komunističnega svetovalca Lovrihe, ki je govoril na splošno o razvoju slovenske kulture, ter govor, ki ga je imel svetovalec SSK Štoka. Slednji je kritično analiziral 59 čankov zakona in dejal, da zakonski osnutek ni bil predložen v najbolj primernem času, saj sta Furlanija ter Beneška Slovenija po potresu v središču nove kulturne problematike: potres je namreč uničil stoletna kulturna bogastva teh

krajev in prizadejal morda nepopravljivo škodo. Štoka se je potem zaustavil pri posameznih členih zakona in najavil številne amandmaje, po katerih mora zakon izrecno imenovati slovensko kulturno bogastvo ter določiti slovenske predstavnike v novem deželnem svetu za muzeje in knjižnice, ki ga zakon ustanavlja. Zahteval je, da sta poleg predstavnika Narodne in študijske knjižnice izrecno prisotna v tem telesu še dva zastopnika slovenskega kulturnega prostora. Štoka je potem govoril še o žalostnem stanju na italijanskih šolah, kjer se nikjer ne poučuje slovenski jezik, še manj poznajo prebivalci italijanskega sveta s slovensko zgodovino, s slovensko kulturo, s slovensko znanostjo, medtem ko moramo Slovenijo o italijanski realnosti vedeti dejansko vse. Predlagal je zato, da bi se na italijanskih šolah prav tako učili o Prešernu in Cankarju, o slovenski zgodovini in umetnosti, kakor se to dela na sovenskih šolah glede italijanske zgodovine, literature in znanosti.

Izboljšanje zakonskega osnutka

Skoro 100 amandmajev, ki so jih predložile razne stranke, med njimi SSK (15), je prvotno besedilo zakona bistveno izboljšalo. Omenimo naj, da so bili s strani večine sprejeti naslednji stokovi popravki:

(dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 17. oktobra, ob: 8.15 Dobro jutro po naše. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Praznična matineja. 10.30 Nedeljski sestanek z orkestrom. 11.05 Mladinski oder: »Rokodelstvo redi moža«. Dramatizacija in režija: Marjana Prepeluh. R.O. 11.35 Nabožna glasba. 12.15 Glasba po željah. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 3.10 Pa se sliš', slovenske ljudske pesmi. 13.30 Veliki orkestri lahke glasbe. 14.05 Klasično a ne preresno. 14.30 Musicals. 15.00 Šport in glasba.

: : PONEDELJEK, 18. oktobra, ob: 7.20 Dobro jutro po naše. 8.05 Tjavidan, glasba in kramljanje za poslušavke. 9.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert sredi jutra. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti (Lelja Rehar). 11.00 Glasbena šahovnica. 11.35 Glasba po željah. 13.00 Sestanek ob trinajstih. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina v zrcalu časa. 14.40 Na našem valu. 16.00 Simfonični koncert. 16.40 Od melodije do melodije. 17.05 Umetnost književnosti in prireditve. 17.20 Sodobna glasba. 17.30 Kdo vam je bolj všeč. 18.05 Domači pesniki. 18.15 Glasbena panorama.

: : TOREK, 19. oktobra, ob: 7.20 Dobro jutro po naše. 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert sredi jutra. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Liki iz naše preteklosti: »Andrej Komel pl. Sočerbran«, (Martin Jevnikar). 10.40 Prosta uot med notami. 11.35 Ljudsko izročilo Slovencev v Italiji. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Sestanek ob trinajstih. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina v zrcalu časa. 14.40 Na našem valu. 16.00 Simfonični koncert. 16.45 Od melodije do melodije. 17.05 Umetnost. 17.30 Za najmlajše.

: : SREDA, 20. oktobra, ob: 7.20 Dobro jutro po naše. 8.05 Tjavidan. 9.30 Dogodki iz naše zgodovine. 9.40 Koncert sredi jutra. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Klepetata Jušta in Milka. 11.00 Glasbena šahovnica. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Sestanek ob enih. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina v zrcalu časa. 14.40 Na našem valu. 16.00 Duo Pahor-Slama: flautist Miloš Pahor, klavirčembalistka Dina Slama. 16.20 Od melodije do melodije. 17.05 Umetnost. 17.20 Slovenski glasbeni mojstri. 17.30 Stare in nove popevke. 18.05 »Ker že pišeta, da prideta«. Radijska drama, napisal Helmut Peschina, prevedel Lev. Detela. Radijski oder. Režija: Stana Kopitar. 18.35 Glasbena panorama.

: : ČETRTEK, 21. oktobra, ob: 7.20 Dobro jutro po naše. 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert sredi jutra. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Govori! pogovori o slovenščini s Hedviko Kavčič. 10.40 Od popevke do popevke. 11.35 Naš posnetek. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Sestanek ob enih. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina v zrcalu časa. 14.40 Na našem valu. 16.00 Koncert violončelista Valterja Dešpalja in pianista Iva Mačka. 16.30 od melodije do melodije. 17.05 Umetnost. 17.30 Za najmlajše. 18.05 Slovenski znanstveniki. 18.15 Pevska revija »Primorska poje 76« v Dolini. 18.25 Glasbena panorama.

: : PETEK, 22. oktobra, ob: 7.20 Dobro jutro po naše. 8.05 Tjavidan. 9.30 Slovenske žene. 9.40 Koncert sredi jutra. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Včerajšnji poklici. 11.00 Kratka glasbena šahovnica. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Sestanek ob enih. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina v zrcalu časa. 14.40 Na našem valu. 16.00 Simfonična dela. 16.15 Od melodije do melodije. 16.45 Ansambli v našem studiu. 17.05 Polifonska glasba. 17.40 Mojstri jazz. 18.05 Avtor in knjiga. 18.25 Poje basist Ivan Sancin. 18.45 Glasbena panorama.

: : SOBOTA, 23. oktobra, ob: 7.20 Dobro jutro po naše. 9.30 Pojdemo se glasbo. 9.40 Koncert sredi jutra. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Družina v sodobni družbi. 10.50 Lahka glasba na veliko. 11.35 Pratika za prihodnji teden. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Sestanek ob enih. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina v zrcalu časa. 14.40 Na našem valu. 15.45 Poslušajmo spet. 17.05 Umetnost. 17.20 Izbirajte v diskoteki. 18.05 »Dva starčka«. Enodejanka, napisal Dante Cuttin, prevedla Marija Petaros. Izvedba R.O. Režija: Stana Kopitar. 18.25 Glasbena panorama. 19.15 Vera in naš čas.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Naši skavti na Koroškem

Slovenski skavti in skavtinje s Tržaške, Goriške in Koroške, ki so letos prvič skupno taborili na Slovenskem zamejskem jamboreju, so si že ob slovesu na taboru obljubili, da bratskih stikov med sabo ne bodo zanemarjali. Saj jih veže pripadnost istemu gibanju s skupnimi ideali, ista narodnost, vera, manjšinska ogroženost. Vežejo pa jih tudi čudoviti spomini skupnega življenja na jamboreju.

Zato ni čudno, da je Slovenska zamejska skavtska organizacija, ki združuje skavtinje in skavte v Trstu in Gorici, prav ob začetku novega delovnega leta priredila izlet na Koroško. To se je zgodilo v nedeljo, 3. oktobra. Glavni namen izleta je bilo srečanje s koroškimi brati, obenem pa so se želeli Tržičani in Goričani seznaniti s sedanjim položajem na Koroškem in obiskati nekaj slovenskih krajev.

Iz Trsta in Gorice sta krenila dva avtobusa, ki sta se na Koroškem prvič kratko ustavila v Št. Jakobu v Rožu, kjer je bilo prvo srečanje s koroškimi predstavniki skavtov. Sledil je obisk Gorsetove umetniške galerije v Svečah. Kosilo in srečanje z večjim številom skavtov je bilo v Celovcu, v dijaškem domu Marijanišče. Sledil je ogled slovenske gimnazije in obisk Gosposvetskega (Svatnega) polja. Ob povratku v dom je bilo nato središčno doživetje — srečanje v dvorani z razgovori in predvajanjem dia pozitivov in filma o jamboreju. Skavti in skavtinje so se duhovno še globlje povezali pri skupni službi božji. Po malici so se predstavniki SZSO zahvalili za izredno gostoljubnost koroških bratov, katere so povabili na podobno srečanje v Gorici in Trstu. Pred pesmijo slovesa so prebrali in odobrili še resolucijo, ki se glasi tako:

»Slovenski goriški in tržaški skavti in skavtinje, člani in članice Slovenske za-

mejske skavtske organizacije, smo se mogli na obisku pri koroških skavtih v Celovcu 3. oktobra 1976 neposredno seznaniti s sedanjim položajem slovenske manjšine na Koroškem.

Ob tem čutimo dolžnost, da tudi javno izrazimo svojo solidarnost z bojem koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov proti krivičnemu zakonu o preštevanju in za izpolnitev 7. člena državne pogodbe.

V duhu naših načel hočemo še naprej vzgajati naše člane v bratstvu med narodi, ki naj temelji na pravičnih odnosih.«

—O—

NOVICE

Poročajo, da se je jugoslovanskemu predsedniku Titu, ki je po vrnitvi s konference neuvršenih v Colombo zboleel zaradi akutnega vnetja jeter, stanje močno popravilo, potreben je po zdravniški diagnozi še rekonvalescence. Iz Belja, kjer se je zdravil, se je vrnil v Beograd.

—O—

Za novega predsednika nemške škofovske konference je bil izvoljen namesto umrlega Münchenskega nadškofa in kardinala Döpfnerja kölnski nadškof in kardinal Josef Höffner.

—O—

V soboto je umrl v bolnišnici slovenski gospodarstvenik in trgovec Josip Podobnik z Opčin, star 72 let. Bil je med najbolj znanimi slovenskimi gospodarstveniki na Tržaškem. Iz revščine se je z veliko pridnostjo, varčnostjo in podjetnostjo prebil do odličnega gospodarskega položaja. Udeleževal se je tudi v javnem življenju.

Zakaj je SSk glasovala za zakon

(nadaljevanje s 1. strani)

K členom 1 in 14 je svetovalec SSk predložil dodatno besedilo, ki govori o specifični zaščiti etničnih, zgodovinskih in kulturnih značilnosti vseh državljanov. Popravek je bil sprejet soglasno, z izjemo MSI.

K členu 11, ki je že predvidel posebne deželne prispevke za Narodno in študijsko knjižnico v Trstu, je Štoka zahteval, da se v zakonu ta ustanova omenja izrecno tudi v slovenski obliki, kar je večina po daljšem obotavljanju sprejela.

Nadalje je svetovalec SSk predlagal, da se deželni prispevki glede vzdrževanja in popravil muzejev ter knjižnic ne omejujejo samo v korist občinam, institucijam ter javnim ustanovam, ampak naj se razširijo tudi na zadrage in društva, ki upravljajo muzeje oziroma knjižnice. Za predlog so glasovali, poleg SSk, še predstavniki večine v deželnem svetu; komunisti in socialisti so se vzdržali.

Za Slovence je ta popravek važen, ker bodo po njem lahko deležne deželnih prispevkov mnoge naše zadrage ter naša društva, kot npr. Zadruga Naš Kras, Škedenjski muzej, mnoge naše knjižnice itd., ki so odprte javnosti.

Končno je k členu 26 predložil Štoka še amandma, ki predvideva v deželnem svetu za muzeje in knjižnice prisotnost — poleg NSK v Trstu — še dveh zastopnikov slovenske kulture v zamejstvu. Podoben predlog je vložil tudi Lovriha in drugi. Poročevalec večine Vigini je ta predlog delno osvojil ter svetu predlagal, naj se predvideno število strokovnjakov zviša od pet na šest, od katerih mora eden biti pripadnik slovenske narodnostne skupnosti.

Omenimo naj še, da zakonski osnutek, ki ga je v zbornici zagovarjal odbornik Mizgau, predvideva prispevke za tiste ustanove ter posameznike in znanstvenike, ki bodo pisali o odpornosti; govori tudi o rekonstrukciji kulturnega bogastva, ki je bilo uničeno ali pa poškodovano v času fašizma.

SSk glasovala za zakon

Jasno je, da je po omenjenih izboljšanjih postal zakonski osnutek veliko sprejemljivejši od prvotnega besedila, tudi kar zadeva slovensko kulturo, in je zato svetovalec SSk Štoka zanj tudi glasoval. V svoji glasovalni izjavi je dejal, da ima zakon tudi nekatere pomanjkljivosti, a da je vreden pozitivnega glasu s strani SSk.

ISKANJE NOVE POTI NA KITAJSKEM

Iz Pekinga prihajajo vesti, ki so še bolj zmedle že itak ne preveč jasne predstave zahodnih politikov, diplomatov in časnikarjev o položaju na Kitajskem in o kitajski politiki. Komaj mesec dni po Mao Tse Tungovi smrti so dali tisti, ki so po njem vzeli vajeti v roke, aretirati njegovo vdovo Čang Čing in še tri druge voditelje takojimeno »radikalne struje«, ki se je šla v Mao Tse Tungovem času od časa do časa »kulturne« revolucije. Aretirali so baje tudi okrog štirideset nižjih in lokalnih voditeljev, med njimi Mao Tse Tungovega nečaka, podpredsednika dežele Liaoning.

Zahodni državniki, diplomati in časnikarji si belijo glave, kaj naj to pomeni. Predvsem ni dvoma, da se je v tem izrazila trdna oblast novega predsednika kitajske partije in s tem Mao Tse Tungovega naslednika Hua Kuo-fenga. Ta je veljal za Mao Tse Tungovega človeka. Toda kako pride potem do tega, da je dal mesec dni po smrti svojega bivšega šefa in zgladnika aretirati njegovo vdovo in nečaka? Hkrati pa tudi ni dvoma, da tudi na Kitajskem ni bilo zlato vse, kar se je svetilo.

Ta v vseh pogledih senzacionalna aretacija sama potrjuje, da so vladale že prej v kitajski partiji čudne in nenaravne razmere. Zgleda, kot da je vodil Mao Tse Tung eno, njegova veliko mlajša žena pa drugo politiko. Zaradi starosti ali zvite preračunosti je bil Mao Tse Tung nekako nad strujama zmernežev in radikalnih elementov, ki so se zdeli v večnem revolucionarnem vretju in katere je vodila in podžigala njegova žena. Enkrat je pustil, da je zmagal val »kulturne revolucije«, drugič so prišli do besede zmerneži, in to se je večkrat ponovilo. Toda za tem morda ni bilo nikake jasne Mao Tse Tungove volje, ampak samo njegova neodločnost in želja, da izkoristi to »guganje«, da ostane na sredi deske in s tem na najvišjem položaju. Zelo verjetno je bil Mao Tse Tung od blizu manj »velik«, kot se je zdel od daleč, kar velja dejansko za vse

diktatorje. Noben človek ni tako »velik«, da bi predstavljal resnično izjemo nasproti drugim ljudem in njihovim napakam in odlikam, nasproti njihovi povprečnosti. Okrog diktatorjev se spleta mit, ustvari se kult njihove osebnosti, a ko jih »vzame Matilda« — kot bi rekli po partizansko — je mita konec in razodenejo se v vsej svoji človeški resničnosti in nujno tudi v človeški povprečnosti.

Tako je moralo biti z Mao Tse Tungom. S svojim kultom in s svojo mitično avtoriteto je sicer tvoril neko središče ali os kitajskega življenja in držal neko ravnovesje, toda istočasno je blokiral ves razvoj in ga zreduciral na jalovo politično igro ali »guganje« dveh struj. Z njegovo smrtjo je bila ovira odstranjena, tok političnega življenja se je vsaj do neke mere sprostil in rezultat tega je aretacija tistih, ki so pod zaščito Mao Tse Tungove avtoritete lahko uganjali svoje politične muhavosti in izživljali svoje osebne ambicije. V kitajskem radikalstvu, v valih »kulturne revolucije«, je bilo še vedno nekaj čudnega, abnormalnega, znaki neke

dozdevno kolektivne blaznosti, ki ni pustila, da bi se bilo kitajsko življenje po obdobju resnične revolucije uredilo in si izbralo jasno smer za naprej. Jasno pa je, da niso Kotajci kot ljudstvo nič bolj nori kot ljudske množice drugih narodov in da jim zato ni bilo do večnih revolucij, ampak bi se radi že enkrat — in dokončno — lotili konstruktivnega dela in si določili jasne smernice vsaj za dogledno prihodnost. Morda — zaenkrat moramo reči še morda — so tisti, ki so vzeli zdaj vajeti ogromne kitajske države v roke, glasniki takega konstruktivnega ali vsaj bolj realističnega gledanja in zato jim ni preostalo drugega, kakor da so čimprej odrinili in dali aretirati tiste, ki bi hoteli kitajske množice še naprej poditi iz pustolovščine v pustolovščino in jih odvracati od resnega dela.

Pravijo, da je bila skupina, ki se je zbiralala okrog Mao Tse Tungove vdove, odločena, da spet preseka vse niti, ki so zadnja leta povezale Kitajsko z Zahodom, s tem pa bi bili tudi ogroženi izgledi za učinkovito in hitro industrializacijo in gospodarski napredek Kitajske. Zmaga te struje bi pomenila novo in skoro popolno izolacijo Kitajske v modernem svetu, če jim ni celo plavala pred očmi vizija kakega novega zbližanja s Sov-

(Dalje na 8. strani)

Prikolice iz Slovenije za Furlanijo

V ponedeljek, 11. t.m. je predsednik rdečega križa Slovenije in član predsedstva RK Jugoslavije Maks Klanšek na videmski železniški postaji izročil italijanskemu rdečemu križu 40 stanovanjskih prikolic iz Slovenije kot prispevek jugoslovanske vlade za potresence v Furlaniji. Pošiljko je sprejel glavni ravnatelj italijanskega rdečega križa Carlo Ricca. Prisoten je bil tudi jugoslovanski generalni konzul v Trstu Ivan Renko. Ricca se je zahvalil za dar tako jugoslovanskemu rdečemu križu kot tudi jugoslovanskemu ljudstvu in poudaril, da to ni edini dar, ki ja je Jugoslavija posredovala. Podčrtal je, da so bili Jugoslovani že prve dni po potresu ob strani prizadetemu pre-

bivalstvu, saj so takoj poslali odeje, postelje,nine in druga sredstva, ki so bila neobhodno potrebna za prvo pomoč. Za tem so dospeli še druge pošiljke, med temi enajst stanovanjskih prikolic, ki so jih lahko takoj izročili lekarniški službi na prizadetih področjih. Ricca se je ob sklepu kratke a prisrčne slovesnosti izročitve zahvalil tako v imenu italijanskega rdečega križa kot tudi v imenu izrednega vladnega komisarja Zamberelettija, ki ga je izrecno pooblastil.

Spomnimo, da so družbene organizacije iz Slovenije pred časom izročila kakih trideset stanovanjskih prikolic prebivalstvu nekaterih vasi v Beneški Sloveniji. Na isto področje je dospela iz Slovenije znatna materialna pomoč, slovenski izvedenci pa sodelujejo že pri obnovitvenih delih porušeni zgradb.

—o—

OKROGLA MIZA O REFORMI RADIA IN TELEVIZIJE

Društvo slovenskih izobražencev bô svoje prihodnje srečanje v ponedeljek, 18. oktobra, posvetilo aktualnemu vprašanju, ki zadeva ne samo vse italijanske poslušavce in gledavce radiotelevizijskih oddaj, ampak tudi slovenske poslušavce postaje RADIO TRST A. O tem problemu so že pisali vsi slovenski zamejski časopisi, še več pa je bilo izrečenih ustnih komentarjev in pritožb. Da bi ta problem poglobili in osvetlili z vseh strani — navsezadnje je radio tudi ena važnih kulturnih ustanov naše narodne skupnosti — je DSI sklenilo prirediti okroglo mizo na temo reforme radia in televizije, še posebej pa o izvajanju reforme na RADIO TRST A. Sodelovanje pri okrogli mizi, ki bo odprta vsem, so že zagotovili nekateri strokovnjaki na tem področju.

Diskusijski večer bo v prostorih Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3 in se bo začel ob 20.15.

»Il Tempo« o Trstu po Osimu

Rimski desničarski dnevnik »Il Tempo« je objavil v sredo, 13. t.m. reportažo pod naslovom »Trst se čuti že na Balkanu«, ki je zavzela tri četrtine strani, napisal pa jo je Francobaldo Chiocci, seveda s tisto porcijo neznanja o tržaških zadevah, ki ga je pričakovati od človeka, ki mu je ime Francobaldi in ki je prišel z juga. Zanj so Slovenci vsi tisti Jugoslovani, ki kupujejo v Trstu slovite punčke in jih vsi blaženi nosijo čez mejo. »Potem so prišle na vrsto hlače (mutande) in nogavice iz najlona in potem, po prehodnem obdobju malih električnih gospodinjstvih strojev, trenutek »mode« jeans. V Trstu se prodajajo modre hlače na kile, ne po paru. Slovenci, »najbogatejši« med Jugoslovani, so se že skoro vsi oblekli vanje. Jutri bodo morda na vrsti Črnogorci, Srbi, Bošnjaki, Macedonci, najrevnejši: jugoslovanski »črnici«, »južnjaki«, ki bodo prišli sem gor v »mešano italijansko-jugoslo-

vansko prosto cono«, plačani trikrat manj, kot znašajo plače v Italiji in v nadomestilo za slovensko delovno silo, ki ne trpi brezposelnosti in nima potrebe po novih industrijah, da se preživi«, piše Francobaldi itd. Na piki ima seveda zlasti prosto industrijsko cono, kot jo predvideva osimski sporazum, privošči pa si tudi Aurelio Gruber Benco kot pobudnico odbora za »integralno prosto cono«, poslanca Belcija in še marsikoga. Njegove simpatije pa uživajo vsi tisti, ki so proti »mešani industrijski coni« in jih navaja dolgo vrsto. Sploh pa je zdajpo Osimu stanje v Trstu po njegovem zadušno, da se skoraj ne da dihati, tržaško morje je že odstopljeno Jugoslaviji, obstaja nevarnost, da postane Trst »mesto balkanskih peonesov in libanonskih razpoloženj.« Edino pametno je zapisal čisto na koncu, v zadnjem stavku: »V obmejnih mestih ni boj nikoli razredni boj. Ideologija je ta, kako preživi.

O perečih šolskih problemih

V minulem tednu se je sestala šolska komisija v okviru Slovenske skupnosti v Trstu. Obravnavala je nekatere pereče probleme s področja šolstva, kot so radijske oddaje za slovenske osnovne šole in srednje šole, vprašanje upravljanja slovenskih šol v okviru šolskega skrbništva, delo deželne šolske komisije ter še nekaj drugih problemov v zvezi z ureditvijo razredov in učilnic na nekaterih šolah.

Kot znano, je nedavna reforma programov na slovenski radijski postaji Trst A spravila v negotov položaj že ustaljeno rubriko »radio za šole«, na kateri so neposredno nastopali učitelji oziroma profesorji s svojimi učenci. Za italijanske šolske oddaje bo namreč skrbela posebna ustanova v okviru RAI — v Rimu. Kako bo pripravljala in izvajala oddaje za slovenske šole v Trstu in Gorici, vodstvo radijske ustanove v Trstu še ni dalo konkretnega odgovora.

Ker je splošna želja in zahteva, da morajo šolske oddaje ostati, komisija poudarja, da morajo te oddaje biti originalne, to se pravi pripravljene v deželi za specifične potrebe slovenskih šol. Zato bi morale šole

še nadalje odločilno sodelovati pri njihovi realizaciji tudi v duhu toliko poudarjenega načela participacije. Komisija je zato sklenila, da z ustrezno pobudo seznanijo vodstvo tržaške radijske ustanove s to zadevo.

Glede delovanja deželne šolske komisije, ustanovljene na osnovi zakona Belci-

SLOVENSKA SKUPNOST - TRST sklicuje

za soboto, 23. oktobra, ob 16. uri in nedeljo, 24. oktobra, ob 9. uri na sedežu v ulici Machiavelli, 22

OBCNI ZBOR

Vabljeni člani, kandidati in podpisniki list Slovenske skupnosti.

Skerk, je bilo ugotovljeno, da je opravila pomembno delo predvsem v zvezi s pripravo šolskih učbenikov, za katere daje država letno na razpolago 105 milijonov lir. Izkušnja je pokazala, da bi komisija lahko še bolj uspešno delovala, če bi se vsi njeni člani redno udeleževali sej in stvarno sodelovali pri reševanju konkretnih problemov naših šol. Zato bo morala komisija v obnovljeni sestavi (v kratkem ji namreč poteče triletni mandat) še bolj intenzivno usmeriti svoje napore v korist slovenskih šol v naši deželi.

Pogreb J. Podobnika

V ponedeljek je bil na Opčinah pogreb trgovca in gospodarstvenika Josipa Podobnika, solastnika znane tekstilne trgovine v središču Opčin, kamor radi zahajajo tudi ljudje s Krasa onstran meje. Pokojnik je umrl po nekajtedenskem hiranju, potem ko ga je že drugič zadela možganska kap. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi, saj je bil zelo znan. Pogrebne obrede je opravil domači g. župnik Vili Žerjav. Pri odprtem grobu pa je spregovoril rajnemu v slovo prof. Maks Šah, ki je rekel, da je bil ne le dober trgovec in gospodarstvenik, ampak da je zlasti v prvih, težkih povojnih letih tudi pogumno posegel v javno življenje na strani tedanje slovenske politične organizacije in pozneje Slovenske skupnosti, bil je vrsto let predsednik Slovenske prosvete, kateri je omogočil nakup sedanjih lepih prostorov in jamčil za dolge, velike zasluge pa si je pridobil tudi za izredni razvoj slovenske Hranilnice in posojilnice na Opčinah, ki je začela z eno samo sobo in enim uradnikom, zdaj pa je močan denarni zavod. Mnogo let je bil on njen predsednik.

Pokojnik zapušča že poročeno hčer Kristino in sina Aleksandra, ki še študira na univerzi. Naj v miru počiva, družini pa izrekamo naše sožalje.

Seja devinsko - nabrežinskega občinskega sveta

V torek se je prvič po poletnih počitnicah sestal občinski svet, ki ima na dnevnem redu precej zelo važnih vprašanj, ki bodo bistveno vplivala na občinsko skupnost. Takoj v začetku seje sta svetovalca Slovenske skupnosti odločno protestirala, ker se že več mesecev zapisniki pišejo zgolj v italijanščini, kljub večkratnim zagotovilom župana in odbora, da bodo pravočasno poskrbeli za prevode v slovenščino. Vse pa kaže, da občinska uprava ne polaga dovolj važnosti temu vprašanju, saj je že prišlo v prakso pošiljati izključno odbornike italijanske narodnosti na razgovore z domačim prebivalstvom kraških vasi.

Sledilo je kratko poročilo župana o delovanju uprave v poletnih mesecih in o delu, ki čaka občinski svet. Župan je omenil predlog uprave za plačilo otroških vrtcev, skorajšnje imenovanje vaških sosvetnikov, težave s prevozi ter poseg občinskih

Solska komisija SSK je načela tudi vprašanje upravljanja slovenskih šol v okviru šolskega skrbništva, kajti dosedanji način ne ustreza več objektivnim zahtevam manjšinskega šolstva. Predvsem bi se osebje, dodeljeno tej službi, moralo baviti samo s slovenskimi šolami ter imeti največjo možno mero kompetenc, ki jo dopuščata duh in črka zakona Belci - Skerk. V nasprotnem primeru bo naloga političnih sil, da na zakonodajni ravni zahtevajo ustrezno rešitev za vodenje in upravljanje šolstva slovenske narodnostne skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

GOSTOVANJE LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA
V LJUBLJANI

Svetlana Makarovič

SOVICA OKA

V ponedeljek, 18. t.m. ob 15.30 in 17.30 (Mala dvorana)

NAŠE PRISRČNE ČESTITKE

Mario Magajna, fotoreporter - časnikar, obhaja šestdesetletnico. Tudi uredništvo Novega lista, ki se redno poslužuje njegovih uslug za svoje praznične številke, mu vošči še mnogo let zdravja, sreče in uspešnega poklicnega delovanja.

oblasti za dvojezičnost v novoustanovljenem konzorciju za prevoze.

Poročilo so sledila vprašanja posameznih svetovalcev, ki so zadevala slabo vzdrževanje vaških trgov in cest, prevoze otrok v šole, vprašanje pravilnika za kamnolome ter urbanistično politiko uprave s posebnim poudarkom na prijave sodišču črnih gradenj ter globalne ureditve Sesljskega zaliva. Odbor je priznal, da je vzdrževanje cest in trgov pomanjkljivo zaradi pomanjkanja delovne sile, s prevozi so velike težave zaradi vedno večjega števila otrok in ker smo ob začetku šolskega leta ter še ni vse

(Dalje na 7. strani)

—o—

IZ DELOVANJA SSK

V soboto, 16. oktobra, bo med nami kitarist Miha Beličič, ki nam bo izvajal recital raznovrstnih pesmi.

Delovanje se prične ob 19.30.

Pridi točno!

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

Georges Feydeau

CHAMPIGNOL ALI VOJAK PO SILI

(vaudeville v treh dejanjih)

V soboto, 16. t.m. ob 20.30

v nedeljo, 17. t.m. ob 18. uri

NAŠE SOŽALJE

Časnikarskemu kolegu Bojanu Pavletiču izražamo ob smrti dragega očeta, šolnika in glasbenika Julija Pavletiča, naše globoko sožalje. Uredništvo Novega lista

Potem, ko smo jo 7. t.m. pospremili k večnemu počitku, sporočamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je zapustila naša draga

BERTA SPACAL

Po njej žalujejo sestrice in bratrance ter družine Pahor, Spacal, Kavčič, Kosovel, Terčon, Ruzzier, Lupetin, Boždakin. Njen spomin bomo počastili z darovi v dobrodelne namene.

Trst, Kostanjevica na Krasu, Vojsčica, Temnica, Argentina, 10.10.1976

Proslava 125-letnice rojstva Simona Rutarja

Goriški muzej iz Nove Gorice in Kulturna skupnost Tolmin sta v sodelovanju z društvu slovenskih arheologov, etnologov, geografov in zgodovinarjev priredila v Tolminu proslavo 125-letnice rojstva Simona Rutarja (1851-1903). V soboto, 9. t.m., je bilo najprej na vrsti znanstveno zborovanje, ki je z več strani osvetlilo življenje in delo tega zaslužnega tolminskega rojaka. Akademik prof. dr. Bogo Grafenauer je podal referat z naslovom »Mesto Simona Rutarja v slovenskem zgodovinarstvu«, dr. Valter Bohinec je predaval o slavljencu kot geografu, dr. Jaroslav Šašel (predavanje je bilo zaradi njegove odsotnosti prebrano) o Rutarjevem arheološkem delu. Omenjena predavanja so bila na vrsti predpoldne, popoldne pa je bila odprta razstava Rutarjevih knjig in objav v tisku, nato pa je sledilo predavanje prof. Željka Rapaniča iz Splita o delovanju Simona Rutarja v tamkajšnjem Arheološkem muzeju. Simon Rutar je namreč od leta 1881 do 1889 služboval kot gimnazijski profesor v Splitu, hkrati pa je postal sodelavec tamkajšnjega Arheološkega muzeja in se začel intenzivno baviti s preučevanjem dalmatinske arheološke dediščine. Tudi to predavanje je bilo zaradi odsotnosti prof. Rapaniča prebrano. Sklepno predavanje je podal Branko Marušič, ravnatelj Goriškega muzeja, ki je govoril o Tolminski v delih Simona Rutarja. Sledila je krajša diskusija, pri kateri je bil še posebej zanimiv poseg Viktorja Vrtnjaka, knjižničarja Pokrajinskega arhiva v Mariboru, ki je govoril o stikih Simona Rutarja s štajerskimi Slovenci, zlasti v času njegovega visokošolskega študija v Gradcu, kjer je bil tudi med ustanovitelji slovenskega društva »Triglav«, v kasnejših letih pa se je kot predstavnik slovenskega pisateljskega društva udeležil odkritja spominske plošče zgodovinarju in pisatelju Davorinu Trstenjaku. Znanstveno zborovanje nam je predstavilo Rutarja kot globokega poznavalca domače primorske dežele, zlasti Tolminske, ki ji je posvetil tudi večino svojih

knjig in člankov, vendar tudi pri njegovem domoznanskem delu prevladuje vseslovenski koncept, pomembna vzpodbuda Rutarjevi ustvarjalnosti pa je vedno bil narodno-obrambni boj.

Naslednjega dne, v nedeljo, 10. t.m., je bilo v okviru proslave odkritje doprsnega kipa, delo akademskega kiparja Negovana Nemca iz Bilj. Kip je odkrila Marija Rutar, muzejski svetnik iz Tolmina, slavnostni govor pa je imel Ivan Jermol, predsednik Zveze kulturno - prosvetnih organizacij iz Tolmina. Krajši kulturni program so podali domači pevski zbor in recitatorka, priložnostno recitacijo pa je prebral še Ludvik Zorzut. Predstavniki Kluba starih goriških študentov pa je na spomenik položil venec. Po odkritju spomenika so se udeleženci znanstvenega srečanja podali na strokovno ekskurzijo v gorsko vasico Rut v Baški grapi.

M. A.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI
in ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
V GORICI v sodelovanju z Ustanovo za kulturne
in umetniške prireditve EMAČ iz Gorice
PREDSTAVA VELJAVNA ZA LANSKI

ABONMA

Josip Tavčar

IGORJU UGAJA BACH

igra v dveh delih

(Krstna uprizoritev)

Glasbena oprema: Anton Natek

Lektor: Majda Križajeva

Scena: Demetrij Cej - Jože Babič

Kostumi: Marija Vidanova

Režija: JOŽE BABIČ

V torek, 19. t.m. ob 20.30 v gledališču »G. Verdi«
v GORICI (Goriški abonma)

— o —

RAZSTAVA SLIKARKE MARIE BALDAN

V tržaški galeriji Forum so odprli 2. oktobra razstavo slikarke Marie Baldan, ki živi v kraju Dolo na Beneškem, kjer je tudi rojena. Razstavljalja je z lepim uspehom že v Benetkah, Milanu, v Luzernu, New Yorku, Trentu, Bariju, Ravenni in se udeležila beneške Biennale in rimske Quadriennale.

Rdeči križ v Furlaniji

Ob priložnosti izročitve 40 stanovanjskih prikolic iz Slovenije italijanskemu rdečemu križu za potresence v Furlaniji smo obiskali koordinacijsko središče italijanskega rdečega križa v bližini Vidma. Vtis, ki ga od tu obiskovalec odnese je zelo pozitiven in vzpodbuden. Ob splošnem ustaljenem prepričanju, da vlada v Italiji gigantska birokratizacija, ki samo pospešuje neurejenost, je pristop italijanskega rdečega križa pri reševanju problemov po potresu in posredovanju pomoči svetla točka, ki vzbuja upanje in celo prepričanje, da je le mogoče rešiti probleme, ki tarejo našo državo: najti je treba le primerne ljudi, ki naj se jim posvetijo z vso predanostjo in organizacijsko sposobnostjo in jim omogočiti delovanje.

Videli smo akcijsko plat rdečega križa, ki nima nič skupnega s svetovljanskimi predstavami zunanjega delovanja dam rde-

čega križa, ki je sicer tudi potrebno in hvaljevredno a nekoliko izključujoče.

Koordinacijsko središče je nameščeno v starem razpadajočem skladišču, v boljših skladiščih so spravljena oblačina in druge potrebna oprema. Zraven organizacijskega središča je velik hlev za živino, ki je veliko udobnejši.

Toliko mesecev po potresu bi si lahko pričakovali udobno urejeno poslopje, kjer mrholi uradnikov in sodelavcev. Pred barako je mizica z malim karotečnim zabojčkom, za mizo pa sedi starejši gospod, ki nekaj piše v oštevilčeni register. Pozdravi vas prijazen gospod oblečen v delovne hlače in težko majico. To je glavni ravnatelj italijanskega rdečega križa Carlo Ricca. Gospod za mizo nad katero kos šotora onemogoča dežju, da bi prelil papirje, je poštni uradnik v pokoju, prostovoljec, ki sam že od prvega dne po potresu skrbi za računovodsko evi-

(Dalje na 8. strani)

— o —

Kratke z Goriškega

Z letošnjim šolskim letom sta stopila v pokoj dva goriška slovenska šolnika: prof. Emil Doktorič, ki je poučeval na nižji srednji šoli »Ivan Trinko«, in prof. Branko Ferlat, ki je na učiteljskišči poučeval matematiko in fiziko. Goriški šolniki so se od njiju poslovili na večerji ob koncu letošnjega seminarja za profesorje in učitelje slovenskih šol na Goriškem.

— o —

V nekdanjih prostorih malega semenišča v ulici Alviano v Gorici so dobile prostor naslednje slovenske šole: nižja srednja šola »Ivan Trinko«, gimnazija in licej ter učiteljskišče. Stavba razpolaga s prostornimi učilnicami, telovadnico in igrišči. Goriška občina je najela stavbo od goriške nadškofije in poskrbela za nekatera preureditvena dela.

Orgelski koncert v travniški cerkvi

Slovensko katoliško prosvetno društvo »Mirko Filej« v Gorici je v četrtek, 7. t.m., priredilo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku orgelski koncert. Igral je prof. Hubert Bergant, docent za orgle na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Izvajal je štiri Bach - Vivaldijeve koncerte in Koncertni stavek BWV 535 (Bach - Johann Ernst von Sachsen). Poleg tega koncertnega stavka so bili izvajani naslednji koncerti: Koncert v G-duru BWV 592, Koncert v a-molu BWV 593, Koncert v C-duru BWV 594 in Koncert v d-molu BWV 596.

Spored je bil torej stilno zaokrožen in gotovo prava poslastica za ljubitelje baročne, še posebej Bachove orgelske glasbe, ki pomeni še danes nedvomno vrhunec orgelske ustvarjalnosti. Orglar Bergant je znova dokazal, da pozna do tančin skrivnosti in številne tehnične težave, ki spremljajo izvajanje Bachove orgelske glasbe. Žal, da

so slabe orgle, ki onemogočajo bogatejši izbor registrov, preprečile, da bi Bergantova virtuoza igra prišla polno do izraza. Ob tej priložnosti lahko še enkrat izrazimo obžalovanje, da niti v travniški niti v stolni cerkvi ne premoremo sodobnih orgel, ki bi omogočale nemoteno izvajanje celotne orgelske literature. V primerjavi s prejšnjimi koncerti smo med udeleženci opazili razmerna malo slovenskih poslušalcev, zdi se pa, da se je zadnjega koncerta udeležilo nekoliko večje število italijanskih poslušalcev, kar dokazuje, da si prof. Bergant utira pot tudi med to glasbeno občinstvo.

— o —

Prejšnji teden je bila na goriškem županstvu prva seja nedavno umeščene konzulte za slovenska vprašanja. Sejo je vodil predsednik konzulte Emil Valentinčič, na njej pa so izvolili dve komisiji: za šolska in za urbanistična vprašanja.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Osma številka »Mladike«

Nova, osma številka Mladike — osma zato, ker v poletnih mesecih ni izšla — se začneja z uredniškim uvodnikom »Po tirih svobode v iskanju resnic«. Naslov ni ravno najbolj posrečen, kajti znano je, da je vsak tir že vnaprej določen in postavljen, zato tisti, ki nekaj išče — v tem primeru torej resnice — ne bo šel hoditi po tiru, ampak si bo sam določal smer: če bo hodil po tiru, bo točno vnaprej vedel, kam bo prišel in kaj bo našel. Take primere bi bolj držale za tiste, ki se držijo totalitarnih ideologij in od zgoraj, t.j. od oblasti postavljenih tirov. Seveda pa uredništvo Mladike ni mislilo tako, ko je zapisalo ta naslov, in gre le za časnikarski spodrs-ljaj. Vendar je seveda treba paziti zaradi ugleda revije tudi na take stvari — in tudi zaradi tega, ker slovenščina, kot znano ne trpi fraz, ampak ljubi natančno, rekli bi »precizno« izražanje.

Uvodnik se ukvarja z letošnjim posvetovanjem Draga 76 in odgovarja tistim, ki so se zgražali nad svobodno diskusijo na njej. »Draga je... vsakoletno zbirališče Slovencev, ki v popolni svobodi poslušajo, razmišljajo in govorijo o vsem, s čimer se srečuje slovenski narod na svoji poti skozi silnice sodobnosti«, je rečeno v njem. »Še enkrat poudarjamo — nadaljuje — da je pri tem svoboden vsakdo, ki se javi k besedi: od predavatelja do zadnjega diskutanta. Idejne omejitve ni in je ne sme biti, pa naj bodo iznešene misli za katerokoli stran še tako nesprejemljive. Drugače misleči ima neposredno na voljo enako orožje: svoje misli in odprte mikrofone. Da so organizatorji ob takem kresanju idej obvezno nevtralni, je jasno vsakomur, ki ni »in mala fide«. Vedno pa so pozivali govornike, naj jih strast ne zapelje preko dopustnih mej omikane dialoga. Tu naj tudi pribijemo, da je bila diskusija v Dragi vedno spontana. Ker nam je kakršnakoli cenzura neznana reč, smo za vsak

govor in vsak poseg zvedeli istočasno kot vse navzoče občinstvo...«

Novelo v tej številki, ki ima naslov »Trentar Joža«, je napisal Teo Durnik. V njej je prikazal dogodek med nevihto v gorah, ko se na eni strani pokaže vsa klavarna nepripravljenost takoimenovanih turistov, po drugi pa kremenitost in plemenitost človeka, ki meni, da je enostavno dolžan pomagati drugim. Iz novele diha nekaj svežega, krepilnega, čeprav pripovedno še ni prav dozorela. Pesmi za to številko sta prispevala Milena Merlak (eno) in Vladimir Kos (tri). Tri strani so posvečene poročilu o letošnji Dragi s slikami. Ivo Jevnikar piše o 25 let skavtizma med nami. Ivan Peterlin pa komentira takoimenovani vzhodnonemški »čudež« v športu, in ga vidi predvsem v sistematični telesni skrbi in vzgoji za mladino, v nasprotju z

brezbrižnostjo, ki vlada marsikje drugod in tudi v Italiji. Saša Martelanc je napisal spominski članek o nedavno umrlem mlademu ameriškem znanstveniku slovenskega rodu Mihaelu Tomažu Kobalu. Maks Šah pa obravnava pod naslovom »Nova vlada pred novim šolskim letom« o snutke šolskih reform in razpravlja o slovenskih šolah v začetku novega šolskega leta, zlasti v zvezi z vprašanjem prostorov. Martin Jevnikar je prispeval za to številko oceno o slovenskem glasilu »Vestnik«, ki izhaja v Argentini, in nadaljevanje svoje razprave »Zamejska in zdomska literatura«, kjer piše tokrat o Rafku Dulharju. Ivo Jevnikar pa poroča o manjšinskih publikacijah in problemih. V njem smo dobili novega mladega in široko razgledanega publicista. Dvoje kulturnih poročil je prispeval Lev Detela.

Omenimo naj še rubrike »Slovenski dnevnik«, »Za sodobne žene in dekleta«, »Antena« in »Čuk na Obelisku« ter članek o reformi slovenskih oddaj tržaškega radia. Menimo pa, da manjka reviji celoletni roman, ki bi povečal njeno privlačnost, in še nekoliko več konkretne problematike v naši družbi, v obliki anket in reportaž ali poglobljenih kritičnih obravnav.

Zborovanje slovenskih slavistov

Od 13. do 16. t.m. traja zborovanje slovenskih slavistov v Portorožu in (en dan, 14. t.m.) v Trstu. Povezano je z občnim zborom Slavističnega društva v soboto dopoldne. Na zborovanju nastopa veliko število predavateljev o najrazličnejših temah slavistike in zlasti slovenistike, vendar so dali sorazmeren poudarek Cankarju, o katerem sta govorila prvi dan France Bernik (Cankarjeva zgodnja proza) in Jože Koruza (Ivan Cankar in današnja dramatika). Danes, v četrtek dopoldne, je na zasedanju v Trstu spregovorila Marija Pirjevec o temi »Ivan Cankar in Trst«, jutri pa bo predavala v Portorožu Breda Pogorelec pod naslovom »Cankar kot vzlišče slovenskega slogovnega razvoja«. V soboto bo sledilo predavanje Franca Zadavca »Sattira v Cankarjevi prozi.«

Kar zadeva ostale teme, naj omenimo, da je govoril F. Zadavec o poeziji Srečka Kosovega, Štefan Barbarič o morju v slovenskem pesništvu 19. stoletja. Pavle Merku je predaval danes dopoldne o »ljudskem izročilu Slovencev v Italiji«, Karel Šiško o potrebnih smereh razvoja slovenskega šolstva v Italiji, Živa Gruden pa je podala »Prispevek k poznavanju jezikovne situacije tržaških Slovencev«. O jezikovnih razmerah v Beneški Sloveniji sta spregovorila V. Černo in P. Petricig.

Kar zadeva program, se nam dozdeva zborovanje prenatrpano in poleg tega imajo nekateri po več predavanj, tako da ni prav jasno, ali gre za znanstveno zborovanje ali za nekak tečaj za profesorje, ki predavajo slovenščino. Tudi teme predavanj so zelo konvencionalne. Med predavatelji tudi ni nobenega novega imena. Po našem mnenju bi bilo boljše, da bi bilo tem in predavanj manj, zato pa več proste diskusije in več svobodnega obravnavanja problemov, ki tiščijo slovenistiko in slavistiko.

—O—

GLASBENA MATICA - TRST KONCERTNI ABONMA

Sezona 1976-77 Kulturni dom v Trstu
23.10.1976: OKTET GALLUS — 13.11.1976: KOMORNI ORKESTER »PRO MUSICA« iz Beograda, dirigent Djura Jakšič, solist Vladimir Škerlak - violina — 2.12.1976: PEVSKI ZBOR RTV LJUBLJANA, dirigent Marko Munih — 20.12.1976: »KOMORNI ORKESTER »F. BUSONI«, dirigent Aldo Belli, solist Mojsa Šiško - klavičembalo — 19.1.1977: SIMFONIČNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE, dirigent Boris Švara, solist Neva Merlak - klavir — 12.2.1977: Marjan Kozina: Ekvinokcij - opera v 4 dejanjih. SOLISTI, ZBOR IN ORKESTER LJUBLJANSKE OPERE, dirigent Ciril Cvetko - 8.3.1977: ORKESTER GLASBENE MATICE, dirigent Oskar Kjuder, solist Irena Grafenauer - flavta - 23.3.1977: JANEZ LOVŠE, klavirski recital — 16.4.1977: SLOVENSKI KOMORNI ORKESTER, dirigent Anton Nanut, solist Črtomir Šiško - violina.
Vpis abonmajev v pisarni Glasbene matice, Ul. R. Manna 29 - tel. 418-605 od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Lanski abonenti lahko potrdijo svoj sedež do dne 15. oktobra.

Nova koncertna sezona Glasbene matice

Letošnja sezona abonmajskih koncertov, ki jih naša ustanova že šesto leto organizira v Kulturnem domu, prinaša programsko novost, o kateri pa je bilo že večkrat govora, namreč uvrstitev gostovanja Opere iz Ljubljane, v koncertni abonma. Čeprav v formalnem pogledu taka uvrstitev morda ni povsem na mestu, smo mnena, da v okviru našega kulturnega delovanja trenutno ne bi mogli najti ustrežnejše rešitve. Prav gotovo pa bo občinstvo to pobudo z zadovoljstvom vzelo na znanje, ker gre pri tem za gostovanje večjega obsega, ter bo pri realizaciji sodelovalo tudi SSG v Trstu. Vsekakor je namen, da bi imeli odslej operni ansambel iz Ljubljane v gosteh vsako leto.

V ostalem smo pri načrtovanju letošnjega programa ravnali po vodilih, ki so že doslej bila za to odločilna — ustreči kolikor je le mogoče željam ljubiteljev glasbene umetnosti, tako glede izvajalcev kakor glasbenih del, ki bodo na sporedu.

Pestrejše izbiro repertoarja, ki bi še bolje ustrezala željam občinstva, bi omogočila izdatnejša podpora iz javnih sredstev, ki pa se vse do danes omejuje le na simboličen, skromen prispevek.

Poleg gostovanja Opere iz Ljubljane, ki bo v februarju 1977, predstavila slovensko operno delo »Ekvinocij« skladatelja Marjana Kozine, obsega abonma še osem glasbenih prireditev.

Na prvem koncertu 23. oktobra bo nastopil oktet »Gallus« iz Ljubljane, ki sodi danes med najboljše slovenske vokalne ansamble. Njegov umetniški vodja je Milivoj Šurbek.

V začetku novembra bo gostoval ansambel »Pro musica« iz Beograda pod vodstvom dirigenta Djure Jakšiča in sodelovanjem znanega violinista Vladimirja Škerlaka.

Decembra bo na sporedu najprej pevski zbor RTV Ljubljana pod taktirko Marka Muniha, nato pa še tržaški komorni orkester »Busoni«, pod vodstvom dirigenta Alda Belli-ja s sodelovanjem solistke Mojce Šiško - Panizon — cembalo.

Vpisovanje abonmajev bo od 11. oktobra 1976 dalje. Lanski abonenti si morajo zagotoviti prostor, ki so ga doslej imeli do 15. oktobra.

Cene abonmajev so letos naslednje:

Parter - redni	Lir 12.000
Parter - znižani	Lir 10.000
Balkon - redni	Lir 10.000
Balkon - znižani	Lir 8.000
Mladinski in invalidski	Lir 4.000

Kaj bo sledilo na Koroškem?

(nadaljevanje s 1. strani)

Slovence daje potem razumeti, da počenja kancler Kreisky to zato, ker noče odtujiti socialistični stranki glasov nemško-nacionalnih skrajnežev na Koroškem in ker je teh glasov več kot slovenskih.

Iz tega pa je že razvidno, da so v resnici ti skrajno-nacionalistični — in mirno lahko zapišemo neonacistični — glasovi tisti, ki so jeziček na tehtnici vse koroške in morda vse avstrijske politike. Avstrijska socialistična stranka je v lovu za glasovi — namen pa je ta, da bi si še z naprej zagotovila oblast — postala zatočišče in vozilo, če že ne nosivec najbolj desničarskih, nemško-nacionalističnih in protislovenskih gesel in namenov. Spustila se je v tem v pravo tekmovalno z ljudsko in liberalno stranko in v tem tekmovalju zmaguje. Vsaj na Koroškem doslej nihče med odgovornimi politiki — če izvajamo nekaj liberalcev — ni pokazal take mržnje do Slovencev kot ravno glavni predstavnik socialistične stranke na Koroškem, deželni glavar Wagner.

Koroški Slovenci so odločeni bojkotirati štetje manjšine 14. novembra. Vprašanje je, kaj bo sledilo. »Heimatsdienst« zahteva, naj se priznajo tudi taki rezultati in naj vlada na njihovi osnovi odloča glede manjšine. Vlada je sicer doslej sprejela praktično vse heimatsdienstovske zahteve, toda tej ne bo mogla ustreči. Znašla se bo dejansko v slepi ulici, v kateri ji ne bo preostalo drugega, kakor da se res ravna po tej heimatsdienstovski zahtevi, kar bi bilo nezaslišano in nedopustno, ter bi pognalo slovensko manjšino v odkrit upor, ali pa da začne neglede na štetje novo pogajanje z manjšino. Očitno pa odklanja Kreisky sleherni dialog z Jugoslavijo kot z matično državo glede slovenske (in hrvatske) manjšine. Pri tem pa je treba seveda pripomniti, da vendarle ne gre mehanično izenačevati položaja obeh manjšin. Hrvatska manjšina predstavlja po-

tomce ljudi, ki so si pred nekaj stoletji poiskali zavetja na Gradiščanskem pred Turki, medtem go so Koroški Slovenci od nekaj bivali na Koroškem in so bili tam naseljeni že stoletja pred Nemci. Tako so Slovenci bolj avtohtoni na Koroškem kot Nemci in nihče jih ne more imeti za privandrance ali za nekeke nomade brez etničnega ozemlja. Za vso sedanjo homatijo s štetjem na Koroškem pa se skriva namen, dokončno prikazati Slovence kot raztreseno manjšino privandrancev, kateri zanikajo njen lastni nacionalni prostor ne le danes, ampak tudi v preteklosti.

V tem je glavna nevarnost koroškega štet-

ja in to je tisto, čemur se moramo koroški in vsi Slovenci predvsem upreti: da izgine enkrat za vselej pojem slovenske Koroške. S tega stališča je treba presojati geslo, ki ga rjove heimatsdienstovska drhal: »Es gibt kein Slowenisch Kärnten und hat es nie gegeben!« (Ni slovenske Koroške in je nikoli ni bilo!) Na to moramo odgovoriti le eno: »Slovenska Koroška je bila, je in bo!« V resničnem interesu Avstrije in avstrijske demokracije je, da ne ponovi napake, ki je pokopala staro Avstrijo in prvo avstrijsko republiko in da ne prepusti odločanja neonacistični sodrgi, koroške Slovence in ves slovenski narod pa si napravi za nasprotnika. Zgodovina se ne bo končala 14. novembra. Dva milijona Slovencev bo tudi za naprej živelo ob južni avstrijski meji.

Seja devinsko - nabrežinskega občinskega sveta

(Nadaljevanje s 4. strani)

steklo, kot bi moralo. Kar se pa tiče urbanističnih problemov in kamnolomov, bo svet razpravljal na eni izmed prihodnjih sej. Zupan je še posebej omenil ureditev vprašanja novih prostorov za srednjo šolo Igo Gruden, za kar se mu je zahvalil svetovalec Slovenske skupnosti Terčon, ki je poudaril, da je uprava skoro v celoti sprejela zahtevo z vodskega sveta srednje šole.

Sledila je odobritev občinskega obračuna za leto 1975 ter imenovanje preglednikov računov za leto 1976. Ko je odbornik Depangher poročal svetu o namenu uprave, da zaprosi deželo za prispevek za izgradnjo šole v Devinu, je predlagal, da bi se preusmerilo prispevek za začetek del Kulturnega doma v Nabrežini in sicer 65 milijonov za gradnjo šole, katere stroški so predvideni v višini 750 milijonov. Predstavnik Slovenske skupnosti Antek Terčon je ostro reagiral proti taki nameri, saj se za-

vedamo, je dejal, da, če se enkrat sami odpovemo izgradnji Kulturnega doma, smo lahko dokončno prepričani, da ga ne bomo nikoli imeli. Antek Terčon je še obžaloval, da odbornik Depangher ni objektivno poročal o seji načelnikov skupin, kjer je bil soglasno zavržen odborov predlog (torej tudi z glasom komunističnega načelnika skupine) in je bilo sklenjeno, da se čimprej prične z deli, ki jih omogoča že na-

Poravnajte naročnino!

kazana vsota. Čudno je torej zadržanje občinske uprave, ki ima v svoji sredi ne le različne poglede na tako važno vprašanje, ampak hoče nekje (vsaj po besedah Depangherja) razlikovati med predlogi »politikov« in »upraviteljev«, češ, da je resen le predlog odgovornega odbornika, katerega pa je ta takoj umaknil. Tudi svetovalec SSK Bojan Brezigar je zelo ostro reagiral zlasti glede domnevne »resnosti« posameznih posgov in še enkrat poudaril potrebo po Kulturnem domu, katerega pričakujemo že nad 20 let in ki je bil v programu vseh strank.

Ta dogodek morda kaže na nesoglasja v sami nabrežinski komunistični partiji, saj je zanimivo, da se k razpravi ni oglasil niti en sam slovenski komunist in da je politični tajnik, odbornik KPI Depangher hotel sam vztrajati na »osebnem« predlogu in s tem dajati nekeke lekcije resnega upravljanja vsem ostalim (torej tudi svojim). Po našem mnenju je to ponoven dokaz, da so domačini potisnjeni v stran in da se devinsko - nabrežinska občina upravlja mimo resničnih interesov domačinov, zlasti če so to tudi Slovenci.

nk

—o—

V Beograd je prispel novi apostolski pronuncij, predstavnik Vatikana pri jugoslovanski vladi. To je mons. Michele Cecchini, rojen leta 1920 v Lammari v škofiji Lucca.

Sodobno kmetijstvo

Ko mošt preneha vreti

Mošt mora do kraja prevreti. Kdor skrbi za pravilno temperaturo v kleti, ta ne bo doživel neljubih presenečenj. Ko mošt do kraja prevre, pri pokušanju vina ne zasledimo več sladkega okusa. Le redkokdaj se zgodi, da se kljub pravilni negi, vrenje predčasno ustavi. Že zadnjič smo opisali, kako si v tem primeru pomagamo.

Ko mošt preneha vreti, snamemo kipelno veho, dolijemo sod z enakim vinom. Nato vino stalno nadziramo in sicer vsakih pet dni. Z dolivanjem nadomestimo izgubo vina, do katere pride zaradi krčenja vina pri hlajenju. Ko se tiho vrenje konča, začnemo namreč klet postopoma hladiti na približno 10 stopinj Celzija ali še manj. Ohlajevanje vina naj bo res postopno, sicer se kristalčki vinske kisline težko usedejo in vino ostane koprenasto. Klet ohladimo na nižjo temperaturo z zračenjem v hladnih nočeh.

Do izgube vina pride tudi zaradi izhlapevanja vina in pokušanja vina. Vinski sod

mora torej biti vedno poln, sicer pride do škodljivih sprememb. Pojavijo se škodljive drobnorazpade, ki jim je zrak nujno potreben. Nevarnost, da postane vino bolno, je tem večja, čim manj alkohola vsebuje in čim več je hranilnih snovi, to je sladkorja. Taka vina moramo še posebno pozorno spremljati in jih dolivati.

Da bi čiščenje vina nadzirali, uporabljamo posebne dolilne vehicolmatore —, ki spremljajo to avtomatsko. Za opazovanje in občasno pokušno vina nam služi manjša pipa, ki je vgrajena na prednji strani sode. Kdor nima dovolj vina za dolivanje, naj praznino v sodu žvepla ali uporabi posebne pripravke npr. Florstop. Sredstev je dovolj na razpolago. Tudi strokovno službo krajevnih kmetijskih uradov lahko pokličemo na pomoč. Ni vzroka, da bi vino postalo bolno, če pravočasno ukrepamo. Pravdoba tihega vrenja, čiščenja in zorenja vina je temeljnega pomena za bodoči pridelek.

ŠAH

J. Š.

NAŠA LEDINA

Ta rubrika je z odgovornostjo in resnostjo, ki sta ji lastni, zaorala že marsikatero brazdo (ne moremo pomagati, ko pa mejimo na Našo ledino!), zasejala semena in požela plodove v prid najrazličnejšim bralcem, od kratkohladičnika do očanca. Le najmlajši so bili nekako zapostavljeni. Da pridejo tudi ti končno na svoj račun, si nismo pomišljali objaviti kratko ringa račun.

Gre za priredbo, za končni del študije Troičkega, ki v svoji prvotni obliki vsebuje več materiala in katere rešitev diči še pet uvodnih potez.

Današnji tematiki pravijo naši ljubi sodržavljeni »rosa di cavallo«, mi bi jo lahko — če se ringa raja kot strokovni izraz ne bo obnesel — krstili za »konjski obhod«. Katero od obeh poimenovanj je boljše, nam bo najpozneje v 10 letih pojasnil prihodnji zvezek Slovarja slovenskega knjižnega jezika.

BELI: Kc5, Se8, Sf4, d3, g3, h3

ČRNI: Kf5, Db8, f6, h5, h6

Beli na potezi zmaga.

1. Sg7+ Kg5

Ali 1. ... Ke5, 2. Sg6 mat.

2. S7e6+ Kf5, 3. Sd4+ Kg5

Ali 3. ... Ke5, 4. Sg6 mat

4. Sf3+ Kf5, 5. Sh4+ Ke5

Ali 5. ... Kg5, 6. Se6 mat

6. Shg6+ Kf5, 7. Se7+ Ke5

Ali 7. ... Kg5, 8. Se6 mat

8. Sc6+ Kf5, 9. Sb8: in zmaga.

— 0 —

Boris Fabjan si je prepričljivo izbojeval prvo mesto na »1. mednarodnem šahovskem turnirju«, veljavnem za vstop v tretjo državno kategorijo. Turnir je štel 32 udeležencev in se je odvil v 10 kolih, odigran pa je bil po švicarskem sistemu. Neporaženi zmagovalci (8 točk: 6 zmag in 4 remiji) je pokazal zrelo in domiselno igro, predvsem pa zanesljiv čut za pozicijo in njeno ravnotežje. Sama jamstva za nadaljnje, še večje uspehe. S pol točke razlike mu sledi Pugnetti, za njima pa se drenja šestorica, ki je — delno z igro, delno z diplomacijo — dosegla normo 6 in pol točk, kolikor jih je potrebnih za promocijo v tretjo državno kategorijo.

— 0 —

ISKANJE NOVE POTI NA KITAJSKEM

(Nadaljevanje s 3. strani)

jetsko zvezo. Poleg tega bi bila hotela ta struja verjetno nadaljevati Mao Tse Tungov kult, da bi lahko v njegovem imenu počelnjala, kar bi se ji zdelo. Eliminacija te skupine je torej tudi — čeprav nepriznan — izraz naveličanosti nad tem kultom in želja, da krenejo naprej brez teh bremen na ramenih. Kakor je sledila Stalinovi smrti destalinizacija ruskega življenja, tako je nujno, da sledi Mao Tse Tungovi smrti demaiozacija kitajskega življenja, saj drugače bi zadah njegovega trupla onemogočil novi politični generaciji ne samo delovanje, ampak tudi dihanje.

Te novice s Kitajskega torej niso slabe in ni treba, da povzročajo v zahodnih opazovalcih zmedenost. Naznanjajo nam predvsem, da se v novih kitajskih voditeljih dramatično zavest o stvarnosti v državi in na svetu.

Češkati, močno češkati je mačkarati, po-mačkarati. Fuliti pomeni rahlo pihati. Pofuliti jo, na tihem oditi, potuhnjeno oditi. Tolči, mahati po čem, se reče tudi halemati, tolči brez vzroka. Zmajti (Volče) olupiti se (od sonca) ali od drgnjenja. Gruzti je glasno grizti. Samoholten je požrešen, tudi pohlavten, tudi sneden. Cota je razcapanec (cotast človek). Škuram se pravi tudi portna.

Denarji so cvenki; glaževna je steklena črepinja, glaž pa kozarec. Daljnogledu se pravi respetin. Koralde so ženska ogrlica. Žganje, ki napravi ob stresenju na vrhu peno, kar je dober znak, naredi tudi koralde.

Frdamat, frdamalo ga je, pomeni: uničilo, popolnoma izčrpalo ga je, lahko tako hudo, da nikoli več ni bil prav dober. Na primer pri kakem težkem delu.

Krompirjevim stebлом na polju pravijo tudi turkovle. Turčica pa je sirk (koruza). Ravnea je nekakšna motika, fruga pa greda in vingla miza za pripravljanje testa; vse Volče, Burkle so dolga viličasta palica, s katero se potiska veje in drva v kmečko peč. Grebla, grebelca, za jemanje pepela iz peči. Uadla (vadla), lata s štracami na koncu, z njo obrišemo peč od pepela. Napa je okrogla polica nad ognjiščem. Ka(n)dreja pomeni stolico. Sekira za tesanje lesa je plenkača. Ograjna, ograjeno polje.

Gostilniškemu ali prodajnemu pultu se reče

štant. Stare mere za pijače pa so frakelj(c), pudelj in štamperli. Za klepanje kose se rabi lesen tok z vodo uasonk (vosovnik, osovnik), z oslo in nagnilo (kratka jeklena palčica, s katero pred brušanjem naravnamo kosi ostrino). Kazon pomeni nekakšno lopo.

Rigat, iz sebe metati. Mešir, žulj ali mehur na koži, pa tudi oni za tobak. Šatarati, hoditi podrsojave s stopali, odtod za moškega šatar, za žensko šatara. Tramblat, zmešano, skoraj bedasto okrog hoditi. Zapuožen, nekako zagaman človek. Gagniti, zadušiti se, kakor gos, ki jo stisneš za vrat in da še zadnje sapo, oz. trzne z vratom, preden konča. Utarnati se, ponesrečiti, pasti pod pod, pasti v grdem svetu. Mlaškati, pri pitju, s podrževanjem tekočine v ustih in gibanjem z jezikom, pri čemer nastane zvok. Zašmatrnati, zašmatrnan, kako nit tako zmešati in splesti, da jo je komaj mogoče rešiti in kam naviti. Brštulin je priprava za praženje ječmena. Žlamprga so vratca v prašičje korito in sicer od zunaj, da skozi prašičje krmimo. Svinjak je lesena kangla, kamor mečemo, kuhinjske odpadke za prašiče. Kurje oko je kurica, mrdevica pa divje meso. Špegat, v pomenu kukati. Luna, ko se od ščipa proti mlaju manjša, crka, v obratni smeri pa debeli. Voda, ki ostane v kotlu po siru, je zuara (zvora). Cincati, oklevati, oščajati se. Lavtniti, hlastniti po nečem in vgrizniti.

(dalje)

Rdeči križ v Furlaniji

(Nadaljevanje s 5 strani)

denco celotnega posega rdečega križa. Ostale uradne akte, ni jih več kot dvajset centimetrov v višino, hrani sam ravnatelj v notranjem »uradu« tik ob zasilni kuhinji. V operativi dela le šest oseb. Spijo v bližnji priklolici. Razumete sedaj, da tako poenostavljen in debirokratizacija postavlja na glavo vsako ustaljeno pojmovanje. Kaže pa, da se lahko s primernim pristopom rešijo najbolj zapleteni problemi.

Operativni enoti šestih oseb je uspelo organizirati mogočen in razvejan poseg rdečega križa takoj po potresu in poleg tega vskladiti pomoč sorodnih ustanov iz tujine. Glavni ravnatelj Ricca pa tega sploh ne poudarja. Vidi se, da gre za osebo, ki je popolnoma predana svojemu poslanstvu. Zvedeli smo, da ima za seboj že dvanajst potresov in šest poplav križem po svetu. Bil je tudi v Skopju. Sploh pa so stiki med jugoslovanskim in italijanskim rdečim križem zelo tesni, kar se izraža tudi v akcijskem sodelovanju. Znan je uspešen poseg v Nigeriji med državljansko vojno pa še drugod po svetu.

Ricca se razgovori in navduši, ko lahko poroča o pomoči, ki jo je prejel od prostovoljcev in sorodnih tujih ustanov. Navdušen je na primer ob pošiljki zimskih vojaških oblačil in plaščev iz Norveške, ki jo je ravnokar prejel. Pomeri si plašč z zlatimi gumbi — odlično primerno blago za sedanje vremenske pogoje v potresenih vaseh Furlanije in Benečije, skrbi ga le dejstvo, da jih bo moral porazdeliti le po nekaj v vsaki vasi, saj bi bili drugače vsi uniformirani.

Generalni ravnatelj italijanskega rdeč-

ga križa se obsežno in podrobno oriše najnovejše posege tujih rdečih križev. Bavarski rdeči križ je poslal 32 montažnih hiš od katerih je že 28 dokončanih v Karnahiti in Viskoši. Nemški rdeči križ bo omogočil postavitev montažnega športnega in šolskega središča za handikapirano mladino v Spilimbergu v vrednosti 745 milijonov lir, 20. oktobra bodo izročili zimska oblačila v vrednosti 300 milijonov lir za prebivalstvo iz potresnega področja, ki se je zateklo v obmorske kraje naše dežele, švicarska vlada bo poskrbela za postavitev popolne ambulante v Sequalsu in za postavitev od 400 do 500 montažnih hiš v občini Ahten in sicer v Subidu in bližnjih zaselkih, govori nam še o dveh popolnoma opremljenih montažnih bolnicah z zmogljivostjo 200 ležišč, ki so ju posredovali Nemci ter so jih postavili v Tolmeču in Huminu.

Ravnatelj ni niti z besedico omenil svojega truda in pogojev v katerih dela. Ni nam žal obiska, ker nam je pokazal aktivnost izjemne osebnosti. Ko bi ne bil izjema, bi pa ne smeli gledati z nezaupanjem v prihodnost.

— 0 —

ČERNIGOJEVA RAZSTAVA V MILJAH

V občinski galeriji Lo squero v Miljah bo razstavljal od 15. do 30. oktobra Avgust Černigoj. Razstava bo imela antološki značaj in bo prikazovala njegove stvaritve od leta 1956 do zdaj. Obsegala bo oljate slike, kolaže in grafike. Ob tej priložnosti naj opozorimo, da je študiral Černigoj nekaj časa tudi v tistem znamenitem središču moderne umetnosti, kot je bil Bauhaus v Weimarju.

Černigojevo razstavo bodo odprli 15. t.m. ob 18. uri.